

Sofie Lindes tale ved modtagelsen af Årets Danske Tale

Taler

Sofie Linde
Tv-vært

Dato

10. november 2020

Sted

Vartov Store sal

Omstændigheder

Sofie Linde modtager prisen Årets Danske Tale 2020 for sin tale ved Zulu Comedy Galla. Prisen uddeles af Danske Taler.

Først og fremmest, tusind tak.

Det er helt vildt at stå her som uuddannet underholdningsvært – og få en tale, som jeg har holdt, analyseret og vurderet af akademikere. Jeg er stolt over, at I synes, at det var en god tale. Det havde jeg – og den lille redaktion på 4 mennesker – så sandelig ikke regnet med, da vi i sommer sad og skrev talen i min have.

Jeg er blevet bedt om at fortælle lidt om min motivation for tilblivelsen af den tale, som jeg afholdt den 26. august i Operaen i København, under Zulu Comedy Galla 2020. Og den motivation var faktisk meget simpel;

Når jeg er færdig her, så skal jeg til scanning og have tjekket, om alt er ok. Og selvom der er små spark, der hver dag puffer frygten for, at noget skulle være galt, lidt til side, så er man stadig nervøs. Alt er på spil, når man skal have et lille barn. Alt er på spil, når man har et barn.

Man forstår – og lærer hurtigt, at dét at være voksen indebærer et langt større ansvar end blot at sørge for mad på bordet og nære kærlighed til ens barn.

Det er langt større end det.

Det handler om, at man som forælder skal hjælpe med at brolægge den sti, som ens barn på tidspunkt skal sendes ned af. Alene.

Hvert liv er et eventyr. Hvert liv en berettermodel. Hvert liv ubekendte farer og ubekendte helte og hjælpere. Hvem er du? Hvilken farve får forløbet? Og hvilken slutning får eventyret?

Hvad skal de lære? Hvad skal de vide? Hvad skal de have med hjemmefra? Og hvordan sikrer man, at de får den psykiske rygrad, som livet kræver? Og hvad behøver det? Det satans liv?

Af min mor lærte jeg, at jeg er velkommen her i verden. At der er en plads til mig. At man altid skal behandle andre, som man gerne selv vil behandles – og at rettidig omhu betaler sig.

Jeg lærte også, at min krop tilhører mig. At jeg skulle passe på den. At jeg altid skulle tænke mig om og ikke gå med fremmede hjem. At jeg skulle slå fra mig, råbe højt og sige det til en voksen, hvis nogen rørte ved mig mod min vilje.

At jeg skulle passe på mine veninder og ikke lade dem gå alene hjem, når vi var i byen.

Og at jeg altid havde retten til at sige nej til det, som var uretfærdigt.

Men var det i virkeligheden ikke uretfærdigt, at jeg skulle lære alle de ting? For jeg lærte dem jo kun af én grund: Fordi jeg er kvinde. Fordi hun vidste, hvad det indebar af ekstra ansvar for at sikre den lykkelige slutning, når man nu var kvinde.

Og nu står jeg her med en lille datter i hånden og en i maven, og hvad vil jeg så lære dem?

Dét er i virkeligheden spørgsmålet.

Skal jeg lære dem alle de ting, som min mor lærte mig? Tør jeg lade være?

Næ, det tør jeg ikke. For så bliver de snydt.

Statistikker og mit eget levede liv i 31 år har lært mig, at jeg er nødt til at se mig en ekstra gang over skulderen.

Det skal jeg gøre, når jeg forhandler min løn, når jeg tager en lån i banken, når jeg har bilen på værksted, når jeg er i byen med mine venner, når jeg er til fest med arbejdet, når jeg vælger mit tøj om morgenen, når jeg går alene hjem – ja, uden egentlig at tænke over det, så er det at være kvinde en del af små hensyn, som jeg tager hver eneste dag.

Det har jeg vidst længe. Og jeg har talt med mine venner om det. Jeg har set andre kvinder tale om det i forskellige situationer. Og endnu vigtigere, jeg har set, hvad der skete, når de gjorde det.

Jeg har tænkt, at sådan var det nok bare. Det er sådan, det er? Og det er da også meget fint? Jeg har det jo grundlæggende godt? Jeg har jo været heldig?

Men nu står jeg her, som mor. Hvad nu hvis mine døtre ikke er så heldige som mig? – For de kvinder kender jeg også. Det var ikke deres skyld. Farven blev blå, faren var stor, og helten for langt væk.

Og derefter skulle de selv rejse sig for så at spørge sig selv – hvad kunne jeg have gjort anderledes? De havde jo lært, hvordan man skulle gøre? Var det i virkeligheden deres fejl? Var det i virkeligheden så slemt? Var det i virkeligheden ikke bare sådan, det var?

Nej! Fandme nej! Sådan skal det ikke være! Det er da ikke fair? Sådan behøver det da ikke være. Sådan skal det ikke være for mine døtre.

Da jeg blev tilbudt at lave Zulu Comedy Galla som vært, var jeg rasende bevidst om, at det ville blive første gang i min karriere, at jeg ville få en mikrofon, hvor jeg i høj grad selv kunne bestemme, hvad jeg gerne ville sige. Nu skulle jeg ikke stå i en format-kasse og forklare regler og sørge for at tiden blev overholdt. Nu var scenen min. – Publikum var voksne mennesker. Værsgo'! Hvad vil du bruge den scene og den mulighed til?

Jeg var den anden kvindelige vært nogensinde på den scene, og dén statistik var lysende oplagt at tappe ned i. Ja, og så lå der jo også en lille tissekone in spe og plaskede rundt i maven på mig, som jeg også følte – og stadig føler – et uendeligt stort ansvar overfor.

Jeg husker, at vi sad på redaktionen og snakkede frem og tilbage. For hvordan

laver man en tale om feminisme? Laver man et slideshow, hvor man præsenterer de statistikker, som vi jo egentlig alle sammen kender, og som mange så mange gange før mig har påpeget ...

Pakker man alle problematikkerne ind i jokes fra start til slut? Skælder man ud? Hvordan gør man?

Jeg havde en følelse af, at hvis det øjeblik og den tale skulle kunne række lidt længere end hen over scenekanten, så var jeg nødt til at tage udgangspunkt i mig selv.

Så det gjorde jeg.

Den første sætning, som kom til mig var *"Vi kan godt lege, at der ikke forskel på mænd og kvinder, men det er der!"*

Og netop dén sætning blev faktisk vores udgangspunkt for selve talen.

Talen var svær at skrive færdig, og faktisk først efter generalprøven blev det sidste punktum sat og den sidste rettelse lavet. Den har været meget lang. Den har været kort og ind til benet. Den har været vred, og den har været sjovere. Og til sidst, så blev den, som den blev på baggrund af en følelse i maven. Hvad føltes rigtigt?

Op til talen snakkede jeg af mange omgange med mine forældre. Min mor var bekymret:

"Du har ret og ret til at sige, hvad du mener, men du skal vide, at man ikke kan tale om de her ting uden at få en kindfed bagefter – det skal du bare vide".

Først tænkte jeg: Hvor slemt kan det være? Vi lever i 2020? Hvad er der egentlig at diskutere?

Men efterhånden som vi nærmede os den 26. august, blev jeg mere og mere i tvivl, for havde jeg ret til at ødelægge den gode stemning på den måde? Havde publikum i salen ikke brug for at hygge sig på bagkant af sådan et lortear, som

2020 havde været indtil videre.

Dagen inden showet ringede jeg til min far. Jeg var kommet i tvivl. Jeg var ikke sikker på, at jeg turde alligevel – og så sagde han:

”Når man står i en position, hvor man reelt har muligheden for at ændre noget til det bedre – så har man en forpligtigelse. Og den skal man være sig bevidst om og tage seriøst – og hvis du skal tage en kindfed for, at andre kvinder med lidt mere ro i maven kan sige fra – so be it. Det kan du da godt? Det har du da styrken til? Det kan også være, at der ikke sker en skid, men så prøvede du.”

Og derfor, med det argument in mente, gjorde jeg det. Fuldstændig og aldeles uvidende over for det gigantiske efterspil, som den ville have.

For der skete en skid.

Jeg fik en scene. En scene, hvor jeg formodede, at loftet var endeløst højt.

Det var min formodning. For der er blevet sagt mange ting på den scene, før jeg stod der og spurgte ‘hvorfors?’.

Og at det skulle være kontroversielt at tale om ligestilling i 2020, kom oprigtigt bag på mig.

Men det motiverede mig også. Det viste sig, at vi var lysår længere bagud, end jeg nogensinde havde forestillet mig.

Og således var der da i den grad noget at kæmpe for. Så det besluttede jeg mig hurtigt for at gøre.

Meget blev sagt, skrevet, antaget og analyseret.

Men der blev et skred, som startede en bølge. En bølge som stadig bruser, og som først lige har fået skum på toppen.

En samtale og en diskussion, som kan være med til at optimere det samfund, vi lever i.

Og at jeg så fik et par 'kindfede' og pegefingre sendt i min retning om at være "et offer", "opmærksomhedskrævende", "en løgner", "en dårlig formidler", "privilegieblind" og endda "ødelæggende for MeToo og kvindebevægelsen i det hele taget", kan jeg kun smile af i dag.

For se, hvor langt vi er kommet. Se, hvordan vi formåede at tage hinanden i hånden.

Den vind, som blæser lige nu, og som er med til reelt at skabe et rum, hvor der er plads til endelig at kunne snakke om det at være kvinde, og hvilke udfordringer det fører med sig – pustes af rigtig mange modige kvinder, som har taget mig i hånden og har hjulpet mig med at hæve debatten fra det tabloide ringhjørne, hvor den startede dagen efter Zulu Comedy Galla.

Uden andre kollegers – og andre kvinders – fantastiske opbakning, var debatten om dette alvorlige problem igen druknet i spørgsmålet om budbringerens troværdighed og motiver, som det har gjort så mange gange før.

Talen står for mig som et symbol på, at man kan ændre noget ved at ødelægge den gode stemning – men den står i høj grad sammen med – og ved siden af – en masse kvinder, der ønsker at brolægge en sti, som vil være lettere at gå på for kvinder fremadrettet.

Vi skal passe på hinanden og behandle hinanden med den respekt, den som vi selv ønsker at få tilbage. Det har jeg lært af min mor. Og det har jeg også tænkt mig at lære mine døtre. Sammen er vi stærkest.

Ydmygt tak for denne pris. Den er jeg glad for.

Tak.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Kvindebevægelsen, Takketale, Årets Danske Tale

Relateret

Sofie Lindes tale ved Zulu Comedy Galla
26. august 2020

Bertel Haarders tale til Sofie Linde ved overrækkelsen af Årets Danske Tale
10. november 2020

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sofie-lindes-tale-ved-modtagelsen-af-arets-danske-tale>